

فسا :

شهرستان فسا با 4205 کیلومتر مربع وسعت (4/3 از مساحت استان) بین شهرستان داراب ، جهرم ، شیراز ، استهبان و زرین دشت واقع گردیده است . از نظر ناهمواری ، این استان بخششهری از رشته کوه زاگرس است .

67/8 درصد از وسعت فسا را ارتفاعات و 32/2 را دشت ها تشکیل داده و بلند ترین نقطه در شهرستان فسا قله ی خرمن کوه (3185 متر) است . نوبندگان ، میان جنگل ، شیبکوه ، ششده و قره بلاغ ، فسا و گربایگان مهم ترین دشت ها هستند . از ارتفاعات مهم منطقه کوه های توده ، گچ ، درز ، قلات باغی ، کلاه قاضی و .... می توان نام برد . این شهرستان از نظر زمین لرزه نسبت به سایر شهرستان های استان فارس از استعداد لرزه خیزی پایینی برخوردار است . آب و هوای شهرستان فسا نوعی آب و هوای مدیترانه ای (زمستان معتدل و تابستان گرم و خشک) با بارش زمستانی و پاییزی و میانگین دمای سالانه 19 تا 23 درجه می باشد . هر چه از سمت شمال به جنوب شهرستان حرکت کنیم از مقدار رطوبت هوا کاسته و بر میزان گرمای آن افزوده می شود .

1 - **قمپ آتشکده :** که به نامهای گوناگونی به زبان آورده شده به معنی ظرف سفالی (خمره) که در آن آب یا سرکه یا شراب می ریخته اند از قمپ آتشکده بر می آید که در آن یا لاقل نزدیک آن دیرمغان و آتشکده زرتشتیان قرار داشته است .

قلعه ضحاک (تل ضحاک): در حدود 3 کیلومتری جنوب شهر فسا، تپه ای خاکی وجود دارد که ساخت آن توسط طبیعت انجام پذیرفته است و در واقع تلی است که در اثر تخریب بناهای خشتی و گلی اعصار گذشته ایجاد شده است. تل ضحاک حدود 25 متر ارتفاع دارد و در اطراف آن تا محوطه ی خندق، سفالها، آجرها و آثار فراوانی به چشم می خورد. این محوطه در 24 شهریور 1310 شمسی ذیل شماره 15 آثار باستانی ایران به ثبت رسیده و بارها توسط کاوشگران و باستان شناسان خارجی و داخلی به گونه ای مختلف مورد بررسی و کاوش قرار گرفته که طی این کاوشها آثار و اشیاء فراوانی از دورانهای مختلف بدست آمده است.

- از جمله: بهترین نمونه ظروف سفالی و لعابدار دوران ساسانیان و اوایل اسلام:

- مجسمه آفرودیت از جنس مرمر یونانی که توسط اشتاین کشف گردید.

- جام سفالی فیروزه رنگ با لعاب مینایی.

- ظروف مینایی بر جسته.

- دو عدد قبه طلا متعلق به دسته صندلی شاهی

وسعت تل ضحاک با خندق اطراف آن بیش از 50 هکتار می باشد.

امامزاده اسماعیل (ع):

از نوادگان امام جواد (ع) که حرم مطهر وی در 35 کیلومتری جاده فسا - شیراز در منطقه میان جنگل دارای بقعه و بارگاه باشکوه است واقع گردیده است.

این مکان یکی از مناطق نمونه تفریحی ، گردشگری مصوبات ریاست جمهوری در سال 1387 قرار گرفته است که کارهای عمرانی خیلی خوبی از جمله زائر سرا ، پمپ بنزین ، پمپ گاز - نانواپی ، رستوران در حال حاضر به اتمام رسیده و به مردم و رانندگان ماشین های سنگین بین راهی سرویس دهی داده می شود . وسعت زمین های تحت پوشش امامزاده 150 هکتار می باشد .

باغ کدیوری :

واقع در شمال تپه کدیوری (تلِ اِسکو) با تغییراتی هنوز باقی و آباد است بیش از 80 سال قدمت دارد . ابتدا به عنوان باغ ملی معرفی شده بود . توسط مرحوم غلامحسین کدیور رئیس بلدیة فسا بعد از خاتمه حکومت حکام ابوابجمعی احداث گردیده است . در دهه 1320 در تبلیغات انتخاباتی عباسقلی عرب شیبانی محل مراسم انتخاباتی و مجالس تبلیغاتی بوده است .

اکنون به شهرداری فسا اهداء شده تا به عنوان تفرجگاه مردمی مورد استفاده عموم قرار گیرد . این باغ در سال 1305 شمسی احداث شده است .

لازم به توضیح می باشد که طی سفر اول ریاست محترم جمهوری آقای احمدی نژاد به عنوان یکی از مناطق نمونه گردشگری در شهرستان فسا به تصویب رسیده است . که در حال حاضر شهرداری به عنوان سرمایه گذار آن معرفی گردیده است .

نقارخانه (عمارت محمدی) یا عمارت منصوریه فسا

اولین و زیبا ترین آپارتمان شهر فسا در زمان رئیس حکومتی فسا ، مرحوم قاسم نام آورملقب به آصف الملک و در زمان اولین رئیس بلدیة فسا ، مرحوم حاج غلامحسین کدیور ، در نبش بازار محله بالا و خیابان جدید الاحداث محمدی توسط دو شریک تجاری به نام های حاج عبد الوهاب و حاج میرزا منصور شیرازی (نثاری) در دو طبق ساخته شد .

ترکیب نما کاری با آجر تراش و کاشی های کوچک رنگی ، ایوان فوقانی ، ستون های چوبی بام شیروانی ، نمای خورشیدی ، چوب کاری سقف و درهای چوبی ، ستون نمای نبش دیوار و دو نقش برجسته ازدها ، این عمارت را مجلل و قشنگی خاصی به اولین خیابان فسا می داد.

بر روی دیوار و سردر دکان ها کاشی های 20در 20سانتی متر در قاب های آجری تراش با نوشته ها و تصاویری از پادشاهان قدیمی نصب شده است .

کتیبه ها و شمایل کاشی ها عبارتند از بسم اله الرحمن الرحیم ، الله ، محمد ، علی ، فاطمه ، حسن و حسین – نصر من الله و فتح قریب و شمایل : دارا، کیومرث ، جمشید ، شاه اسماعیل ، شاه عباس ، اسکندر کبیر ، شاه طهماسب و کریم خان زند .

امامزاده زاهد

در زاهد شهر کیلومتر 25شهر فسا ، بقعه سفید رنگ با گنبد بزرگ کاشی سفید و فیروزه ای (به طرح خانه های مربع که در اصطلاح عموم شطرنجی نامیده می شود) وجود دارد که امامزاده زاهد نامیده می شود .

از هیأت خارجی بنا چنین به نظر می رسد که اصل آن از **عهد مغول** (قرن هشتم هجری) بوده و در ادوار بعدی تعمیر شده است و گنبد آن را به سبک شیوانی کاشیکاری و تزئین نموده اند .

امامزاده شهیدان

بقعه این امامزاده در شمال منطقه ششده و قره بلاغ در ضلع شمال شرقی روستای امیر حاجیلو و در حدود 50کیلومتری شهر فسا و 1/5 کیلومتری جاده قدیم فسا – داراب در دامنه کوهی معروف به « قلات سرو » واقع شده و از مشهور ترین امامزادگان منطقه است .

این امامزاده را موسوی و به نام ابو الفضل بن داود بن ابراهیم الحجاب بن محمد عابدین امام موسی بن جعفر علیه السلام معرفی نموده اند و معروف به امام زاده شهیدان می باشد . امامزاده شهیدان در ابتدای دره ای کوچک از کوههای شمال منطقه واقع شده است که دارای چشم اندازی طبیعی و مناسب و کم نظیر که اطراف آن را کوههایی با شیب مناسب و دیوارهای صخره ای بسیار زیبا و طبیعی پوشانده شده است که در سفر دوم هیأت دولت به عنوان منطقه نمونه گردشگری معرفی شده است .

امامزاده حسن

از نوادگان امام علی بن الحسن زین العابدین علیه السلام می باشند که دارای بارگاه با شکوه در جنوب شهر فسا قرار دارد که مقبره های شهدای جلیل القدر شهرستان در محوطه این امامزاده قرار گرفته اند .

شاهزاده قاسم و ابراهیم

شاهزاده قاسم و ابراهیم ، برادر هستند از نوادگان عقیل بن ابی طالب علیه السلام می باشند (هر دو در یک بارگاه با شکوه قرار دارند)